

CUPRINS

Capitolul I	
BUNĂ DIMINEAȚA, DOMNULE PROFESOR!.....	5
Capitolul II	
O, TRAI FERICE DE STUDENT!	9
Capitolul III	
CÂTE LICEE, ATÂTEA OBICEIE	51
Capitolul IV	
MICI POVESTIRI DIN VIAȚA UNOR OAMENI MARI.....	78
Capitolul V	
UN ROMEO CU DOUĂ JULIETE	122
Capitolul VI	
TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM... ..	131
Capitolul VII	
O MICĂ SERBARE CU SEMN DE-NTREBARE	145
Capitolul VIII	
LA „HEIDELBERGUL” DIN BUZEȘTI.....	163
Capitolul IX	
CURSURI DE SEARĂ	180
Capitolul X	
NOAPTE BUNĂ, DOMNULE PROFESOR!.....	189

Capitolul I

BUNĂ DIMINEAȚA, DOMNULE PROFESOR!

La mijlocul scării, am întâlnit un elev care cobora. S-a înclinat respectuos și mi-a spus:

— Bună dimineața, domnule profesor!

Mi-am simțit deodată sufletul săgetat de fericire. Fără îndoială, faptul că în mâna dreaptă țineam catalogul m-a recomandat de la sine. Dar, probabil, mă măguleam eu cu gândul, aveam și aer de profesor. Semănam a profesor, ce mai?!

Am înclinat capul, surâzător:

— Bună dimineața, dragul meu!

Nu i-am adresat un cuvânt gratuit, de circumstanță. Nu! Băiatul îmi era într-adevăr tare drag, era doar primul elev care îmi spusese: *domnule profesor, bună dimineața, domnule profesor*, rostit în zorii celei dintâi zile de învățământ secundar din viața mea de dascăl.

.....

Venisem la liceul *Cantemir Vodă*, la sfârșitul trimestrului I, ca suplinitor al unui mare profesor de Limba română și

filozofie, Ion Nisipeanu, apreciat autor de manuale didactice.

Ales președinte al Sindicatului profesorilor secundari, îi venea greu să se ocupe în același timp și de catedră, și de noua sa funcție. Atunci, l-a rugat pe profesorul Nicolae Cartojan, care predă, în afară de facultate, și la *Seminarul pedagogic universitar*, să-i recomande un licențiat tânăr, ca suplinitor.

Având în vedere că mă alesese să-i țin locul unui profesor de talia lui Nisipeanu, era pentru mine cea mai frumoasă carte de vizită. Fusesem primit la liceu cu multă simpatie de profesorii vechi ai școlii, mai cu seamă, de Vasile Șuteu, directorul de la *Cantemir*. Desigur, și pentru că cei mai mulți îl cunoșteau pe tatăl meu, institutorul. Atârna greu în balanță faptul că eram *neam de dascăl*, deci aveam o tradiție de învățământ în familie.

În ziua prezentării mele la catedră, cum era firesc, venise și Nisipeanu, ca să mă cunoască și să-mi dea indicațiile pe care le credea el de cuviință. A stat tot timpul, cât mi-a vorbit, cu mâna pe umărul meu, a mângâiere:

— Caută să meriți încrederea totală a lui Cartojan. Mi-a spus despre tine un cuvânt pe care eu până acum nu l-am mai auzit, asociat la acela de profesor. Mi-a spus că ai talent. Dacă-i așa, și nu mă îndoiesc de asta, caută să-l valorifici cât mai mult cu putință. Nu te dezamagi, orice s-ar întâmpla. Și să mai știi de la mine, care, în primul rând, sunt profesor de Pedagogie: caută să-ți rezolvi singur toate problemele, oricât ți s-ar părea de grele, pe loc, în clasă, cu propriile puteri.

— Am înțeles, domnule profesor!

M-a privit zâmbitor, așa cum mă privea uneori tata, când era mulțumit de mine. Mi-a strâns mâna, într-adevăr, cu o căldură părintească, încât era cât pe-aci, emoționat la culme, să mă aplec și să i-o sărut, așa cum făceam cu tatăl meu, chiar și atunci când mă întâlneam cu el pe stradă.

— Îți doresc succes... și dacă vei avea vreodată greutatea neașteptate, peste care nu vei putea trece singur, îmi spui *mie...*, nimănui altcuiva!

— Am înțeles, domnule profesor!

— Succes, Băjenarule! Și vorba noastră din bătrâni „să auzim de bine”.

— Să trăiți, domnule profesor!

Dar chiar de la prima oră de curs mi-a fost pus la încercare *tactul meu pedagogic*.

M-am oprit în fața clasei a IV-a de liceu (a VIII-a, de astăzi), unde aveam oră, prima mea oră de profesor secundar. Prin ușă răzbătea un vacarm de nedescris. Am apăsat clanța, am deschis și am apărut în prag. Gălăgia n-a scăzut nici cu o jumătate de grad măcar, ci, dimpotrivă, s-a întesit. Am închis ușa încet, ca și cum mi-ar fi fost teamă să nu tulbur liniștea din clasă, dar nici n-am făcut bine primul pas spre catedră, când deodată a tâșnit lângă mine vocea răgușită a unui elev, strigând cât îl ținea gura:

— Împărate ceresc, mângâietorule, duhul adevărului...

Era prima oră de curs și pe atunci se obișnuia să se spună rugăciunea de dimineață. I-am făcut semn cu mâna și i-am șoptit punând degetul la buze:

— Un moment, te rog. Numai un moment!

M-am grăbit spre catedră. Am pus tacticos catalogul, am rămas în picioare și am început să zâmbesc, ca și cum aș fi fost amuzat de situație, deși fierbeam.

„Sunt eu oare chiar atât de scund, de neînsemnat”, îmi spuneam contrariat, „încât nu le impun niciun respect acestor puști?” Într-o frântură de clipă, mi-a apărut în minte scriitorul Camil Petrescu, fostul meu profesor de la Lazăr, care nu avea o statură mai impozantă decât a mea. Ba, odată, la sfârșitul orei, când să iasă din clasa a IV-a, unul dintr-a VIII-a I-a întrebă, crezând că este elev:

— Bă, n-auzi, a ieșit profesorul?

Iar Camil i-a răspuns amuzat:

— Chiar acum a ieșit!

„Hei, dragii mei, mi-am spus eu atunci orgolios, cu mine v-ați găsit să faceți haiul ăsta?”

Și sufocat de mânie, dar stăpân pe nervii mei, mi-am simțit privirea atrasă spre tabla neagră, unde o mână nevăzută parcă scrisese cu majuscule enorme: CU MINE?! «Cu mine vă permiteți voi asta, care, pe timpuri, la liceul „Lazăr”, eram... și-n vremea studenției mele am fost...».

Un val de justificată indignare mă cuprinsese și, ca-ntr-un film retrospectiv, vertiginos, mi se derulă pe dinaintea ochilor viața încă de student, atât de promițătoare pentru frumoasa profesiune ce mă aștepta – cum îmi imaginam eu pe atunci – cu brațele deschise, gata să-mi facă toate onorurile cuvenite unui dascăl tânăr!

„O, trai ferice de student!” îmi flutura o clipă pe buze melodia noastră preferată, care anunța anticipat, cu duioșie, nostalgia ce ne va încerca mai devreme decât ne așteptam noi!

Capitolul II

O, TRAI FERICE DE STUDENT!

Pe atunci, adică între anii 1926-1930, circulau, în afară de faimosul „Gaudeamus igitur”, cam vreo patru cântece studentești, toate *made in Heidelberg*, care proslăveau viața de student cu petrecerile ei, unde se bea, bineînțeles, numai bere. Cel mai popular era însă acela care proclama sus și tare, pe note: „Nu e viață mai frumoasă decât viața de student / asta știe orișicine-i lucru evident.”

Acuma, că viața noastră de studenți nu se înfățișa chiar așa de frumoasă și de ușoară ca în cântece, e altă poveste.

Mulți, ca să poată trăi, să-și plătească taxele de examene și cursurile universitare, erau funcționari. Alții dădeau meditații sau își găseau slujbe care nu aveau nicio contingentă cu studenția.

Eu făceam pe învățătorul la școala primară, unde era director tatăl meu, din leafa ce mi se cuvenea ca suplinitor, nu vedeam un leu măcar. Eu iscăleam statul de plată, iar banii îi încasa taică-meu. Dacă îi ceream vreodată, mă-ntreba:

— La ce-ți trebuie?

— Vreau să mă duc și eu la cinema cu băieții... sau la un matineu, la Național... sau la o cofetărie...

Răspunsul era același întotdeauna:

— Nu mergem cu toții la cinema în fiecare sâmbătă? Nu luăm la Național o lojă la toate piesele care se joacă, măcar că unele nu sunt de nasul vostru? Nu face maică-ta destule prăjituri de casă și înghețată, ba mai cumpărăm și de la *Dobriceanu*? (un cofetar la modă pe vremea aceea, pe Calea Victoriei).

— Dar vreau să am și eu un ban al meu, pe care să-l cheltuiesc cum am poftă... și singur, nu cu familia!

— Aha! Ei, când ai să-i câștigi tu, atunci!

— Dar pe ăștia nu-i câștig eu? N-o suplinesc eu pe doamna Teodoru?

— Hm! Vasăzică, tu nu înțelegi să mă ajuți cu nimic pentru întreținerea ta?! Am să-ți dau atunci leafa de suplinitor să te-mbraci, să te-ncați, să mănânci, să plătești chiria, să-ți plăteșeti taxele și cursurile la facultate, atunci să vedem ce-ți mai rămâne pentru cinema, teatru și cofetărie?! Ești mulțumit?

N-am mai îndrăznit să răspund nimic. Norocul era că de ziua mea onomastică sau de naștere, unchii mei nu-mi aduceau niciodată cadou și, punându-mi câte o sută în mână, îmi spuneau, zâmbind cu înțeles:

— M-am gândit că e mai bine să-ți dau ție, să-ți cumperi ce dorești!

Țin minte că odată eram în mare lipsă de bani și-mi venise o poftă grozavă să mănânc plăcintă cu carne de la simigieria din colțul străzii. O porție costa 4 lei, iar eu nu